

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΥΠΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ: ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΤΑΞΗ: Α΄

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΑ ΦΥΛΑ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Κείμενο

Ελένη Πριοβόλου (1959 –)

Αδέσποτος

*Στο μυθιστόρημα της Ελένης Πριοβόλου, **Φως σε μαύρο ουρανό**, ο δεκαεξάχρονος Ντίνος, μαθηματικό κεφάλι, βιώνει δύσκολες οικογενειακές συνθήκες.*

Τον καλό καιρό οι γονείς έπρεπε να έχουν καλή εμφάνιση. «Η βιτρίνα παίζει μεγάλο ρόλο στη δουλειά μας» έλεγε η μάνα μου, που ήταν πάντα του κουτιού. Αψεγάδιαστη. Λεπτή, γυμνασμένη, ωραία. Και εγώ υπερήφανος. Όταν έρχονταν στο σχολείο για να πάρουν βαθμούς, κορδωνόμωνα. Οι πιο ωραίοι γονείς ήταν οι δικοί μου. Μα κι αυτοί καμάρωναν, επειδή άκουγαν τα καλύτερα από τους δασκάλους μου. Ακόμα διάβαζα σε όλα τα μαθήματα. Μετά την κάθετη πτώση της οικογενειακής ευημερίας, τα φόρτωσα όλα στον κόκορα, εκτός από τα μαθηματικά που τα 'χω κάτω από το πετσί μου και με πυρώνουν.

Όταν τους πήρε και τους σήκωσε και έμειναν άνεργοι, μια μέρα ήσυχη δεν είχαμε. Η μάνα μου κατηγορούσε τον πατέρα και ο πατέρας τη μάνα. Πώς από μια κουβέντα έφταναν να αραδιάζουν όλα τα παράπονα που στοίβαζαν στον σκληρό δίσκο ο ένας για τον άλλο στα δεκαεφτά χρόνια γάμου;

«Εσύ φταις, επειδή θα μπορούσαμε να έχουμε πέντε φράγκα στην άκρη. Όλα για λούσα, στολίδια και διακοπές τα ξόδευες. Άσε τις ανανεώσεις στο σπίτι κάθε λίγο και λιγάκι, αλλαγές στα έπιπλα και στις κουρτίνες. Φάε έπιπλα και κουρτίνες τώρα».

«Κι εσύ; Εσύ που πάντα πρόβλεπες, γιατί δεν εμπόδιζες την παραφροσύνη μου; Παρέα δεν τα τρώγαμε; Μαζί δεν διασκεδάσαμε; Εσύ δεν έπαιρνες τόσα δάνεια;».

Μου γέμιζαν το κεφάλι σκουπίδια και δεν μπορούσα να κάνω μια όμορφη σκέψη. Έφτασα στην πλατεία μέσα στη μαυρίλα, όταν άκουσα τη μουσική καποείρα. Ένας χορευτής του δρόμου χόρευε στο ρυθμό της και πολύς κόσμος παρακολουθούσε με θαυμασμό. Έμεινα λίγο να δω και έπειτα συνέχισα το δρόμο μου χωρίς σαφή προορισμό. Η μουσική και ο χορός κατάφερναν κάπως να μου αλλάξουν τη διάθεση.

[...]

Δεν ήξερα πού να πάω και τι να κάνω. Πιο πολύ την έβρισκα στο στέκι των γκραφιτάδων. Την μπάντα τους την ονόμαζαν *Ελεύθεροι Πολιορκημένοι* και μαζεύονταν για πρόβες στο εγκαταλελειμμένο παγοποιείο. Άπαιχτοι μουσικοί. Έπαιζαν, φυσικά, και τα ξενέρωτα στις γιορτές του σχολείου, αλλά αυτά τους τα επέβαλλαν οι καθηγητές. Έγραφαν και δικά τους κομμάτια. Ραπ και ροκάδικα. Ήταν πολύ δημοφιλείς. Κυρίως στα κορίτσια, που μασάνε πιο πολύ με τις διασημότητες και τέτοια. Εκείνη τη μέρα είχα ακούσει να λένε πως θα ζωγράφιζαν τους τοίχους του παγοποιείου, επειδή σε λίγες μέρες θα έδιναν στο χώρο μια συναυλία. Για εκεί τράβηξα.

Βρίσκονταν όντως στο παγοποιείο. Έριχναν το τελευταίο χρώμα στους τοίχους. Πολλά χρώματα, ακανόνιστα σχήματα, λέξεις, αριθμοί. Ένας κόμπος άλυτος, αλλά ωραίος. Είναι ταλεντάρεις! Η αλήθεια να λέγεται.

Η Ντόρη με είδε από μακριά και φώναξε:

«Ο Ντίνος!»

Με χαιρέτησαν. Πλησίασα αργά, κλοτσώντας τα σκουπίδια. Μέχρι να φτάσω κοντά τους, είχα ξεθαρρέψει αρκετά.

«Να ζωγραφίσω και εγώ κάτι;» ρώτησα κοιτώντας την Ντόρη.

Δεν αναρωτήθηκαν πώς και γιατί. Μου πρότειναν να διαλέξω χρώμα. Διάλεξα το μαύρο και σχεδίασα την απόλυτη εξίσωση:

$$\psi^2 = -\chi^2 + \chi - 1$$

«Είσαι φοβερός, ρε!» είπε ο Θανάσης και μου πρότεινε να μπω μόνιμα στην παρέα.

Μου άρεσε μέσα μου αυτό, αλλά δεν τους απάντησα. Τους είπα μόνο ότι θα πάω στη συναυλία τους και απομακρύνθηκα. Αν έμενα, ίσως ξεσπούσα σε εξομολογήσεις και δεν γούσταρα. Το μόνο που ήθελα ήταν να τιμωρήσω τους γονείς και να μείνω έξω από το σπίτι μια ολόκληρη νύχτα.

Ελένη Πριοβόλου, *Φως σε μαύρο ουρανό*, Αθήνα: Καστανιώτης, 2020

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 2

Θέμα 2β. Ποιο σχήμα λόγου αναγνωρίζετε στο όνομα της μπάντας *«Ελεύθεροι Πολιορκημένοι»*; Τι νομίζετε ότι θέλουν να δηλώσουν οι νεαροί μουσικοί με την επιλογή του συγκεκριμένου ονόματος;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

Να υποθέσεις ότι είσαι ο Ντίνος και να συντάξεις μια σελίδα από το ημερολόγιό του, όπου θα παρουσιάζεις τα συναισθήματα και τις σκέψεις του σε σχέση με τα γεγονότα που συμβαίνουν στο σπίτι του (100 – 200 λέξεις).

Μονάδες 40